

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון י' באב תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדרים - ס"ג

1. מהם זמני ירידת גשמים ששנינו בברייתא?

א. ר' מאיר - הבכירה - בג' במר חשון, בינונית - בז', אפילה - בכ"ג.

ב. רבי יהודה - ז' - י"ז - כ"ג.

ג. רבי יוסי - י"ז - כ"ג - ר"ח כסליו,

וכן היה ר' יוסי אומר: אין היחידים [ת"ח] מתעניין עד שיגיע ר"ח כסליו.

הנפק"מ בזה: רביעה ראשונה - לבקש ותן טל ומטר. שניה - לתולה נדרו בגשמים. שלישית - להתענות אם לא הגיעו גשמים.

והברייתא ששנו בה - רשב"ג אומר: גשמים שירדו 7 ימים זה אחר זה - אתה מונה בהן רביעה ראשונה ושניה, היא כדעת רבי יוסי.

2. נחלקו במשנה באומר עד הגשמים לת"ק: עד שתדר רביעה שניה, לרשב"ג: עד שיגיע זמן של רביעה שניה. באיזה אופן מודה ת"ק?

ר' זירא: אם אמר עד הגשם - כוונתו עד זמן גשמים. ואת הברייתא המובאת בשאלה הקודמת יש להעמיד כשאמר 'עד הגשמים'.

3. משנה - קונם יין שאיני טועם לשנה, ונתעברה השנה - כיצד דינו?

אסור בה ובעיבורה.

עד ראש אדר - עד ראש אדר הראשון, עד סוף אדר - עד סוף אדר הראשון.

4. ברייתא - הכותב גיטין או שטרות כיצד כותב את אדר כשיש שני אדרים?

א. ר' מאיר: אדר הראשון - כותב אדר הראשון, אדר שני - כותב אדר סתם.

ב. ר' יהודה: אדר הראשון - כותב סתם, אדר שני - כותב אדר שני.

משנתנו שנקטה אדר סתם שהוא ראשון אינה מוכרחת רק כר' יהודה, אפשר ליישבה אף כר"מ כיון שהברייתא עוסקת כשהסופר ידע שעיבור השנה, ולפיכך כוונתו לשני. אבל במשנתנו לא ידע הנודר בשעת נדרו שנתעברה ולכן כוונתו לראשון.

וראיה מהברייתא - הנודר עד ר"ח אדר - אסור עד ר"ח אדר הראשון, אם היתה שנה מעוברת - עד ר"ח אדר השני. והרי גם ברישא מדובר במעוברת, אלא בהכרח כשידע כוונתו לשני, כשלא ידע כוונתו לראשון.

5. אלו הוראות הובאו במשנה?

א. ר' יהודה אומר: קונם יין שאיני טועם עד שיהא הפסח - לא נתכוון זה אלא עד ליל פסח, עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין. ואע"פ שהלשון עד יהא מורה עד שיצא, הולכים אחר האומדנא.

ב. אמר קונם בשר שאיני טועם עד שיהא הצום [יו"כ] - אינו אסור אלא עד לילי צום, שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר בערב יום הכיפורים.

ג. ר' יוסי בנו: קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת - אינו אסור אלא עד לילי שבת, שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשום.

ד. האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אין אתה בא ונוטל לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של יין - אם חבירו מסרב לקבל המתנה, יכול להפר את נדרו שלא ע"פ חכם, ויאמר לו כלום אמרת אלא מפני כבודי, זהו כבודי שלא לקחת, ויש כאן אומדן מוכח.

ה. וכן האומר לחבירו קונם שאת נהנה לי אם אין אתה בא ונותן לבני כור של חטין ושתי חביות של יין - לר"מ: אסור עד שיתן, לחכמים: אף זה יכול להפר את נדרו שלא ע"פ חכם, ויאמר לו הרי אני כאילו נתקבלתי.

ו. היו מפצירים בו לשאת בת אחותו [מצוה היא] ואמר קונם שהיא נהנית לי לעולם, וכן המגרש את אשתו, אומר קונם אשתי נהנית לי לעולם - הרי אלו מותרות להנות לו, שלא נתכוון זה אלא לאוסרן בהנאות אישות.

ז. היה מפציר בחבירו שיאכל אצלו, אמר החבר קונם לביתך שאני נכנס, או טיפת צונן שאני טועם לך - מותר ליכנס לביתו ולשתות ממנו צונן, שלא נתכוון זה אלא לשום אכילה ושתייה מרובה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)